

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسی • مشاوران: عباس عبدی و احمد زیدآبادی • سردبیر: محمد جواد روح • سردبیر آنلاین: افشین امیرشاهی • معاون سردبیر: مهرداد خدیر • دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد)، آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)، علی ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست)، الهه ابراهیمی (خبر)، آرش خاموشی (عکس)، هادی حیدری (طرح و کاریکاتور)، مدیر هنری: مهدی قربانی نیار، حرفه‌چینی و ویراستاری: شهرام هادی • مدیر اداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری • تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸ • لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۹۱۳۰۴۱۴۲

داده‌های آنلاین راجع به روز زن و روز مادر چه می‌گویند؟

محمد رهبری پژوهشگر شبکه‌های اجتماعی

روز زن و روز مادر در ایران، یک مناسبت مهم است. هرچند در فضای توئیتر و در میان برخی از فعالان مدنی و فعالان حوزه زنان، نگاه انتقادی نسبت به این روز وجود دارد؛ اما آنچه در فرهنگ عامه و در میان اقشار مختلف جامعه دیده می‌شود با آنچه در توئیتر و در میان فعالان مدنی دیده می‌شود، تا حدی متفاوت است. در فقدان نظرسنجی‌های معتبر راجع به روز زن، چاره‌ای جز رجوع به داده‌های آنلاین نیست؛ در میان این داده‌ها، فضای اینستاگرام تا حدی به واقعیت جامعه و فرهنگ درون آن نزدیک‌تر است. بررسی همین فضا در زمان نگارش این یادداشت بیانگر آن است که بسیاری از کاربران اینستاگرامی، «روز زن» را جدی گرفته‌اند و مطالب مختلفی را راجع به مادر یا همسرشان نوشته یا بازنشر کرده‌اند. اما برای اینکه تصویر بهتر و کامل‌تری از نگاه عموم مردم به روز زن داشته، رجوع به داده‌های گوگل ترندز می‌تواند مفیدتر از نگاه مودی و محدود به فضای اینستاگرام باشد.

اهمیت داده‌های گوگل ترندز در آنجاست که اول اینکه، تصویری از جست‌وجوهای روزانه مردم به‌دست می‌دهد، دوم اینکه، این جست‌وجو فیلتر نیست و همه مردم روزانه استفاده می‌کنند و سوم اینکه، تصویر تفکیکی از جست‌وجوهای هریک از استان‌ها در ایران می‌دهد. به‌طور معمول در گوگل، جست‌وجوهای حاوی کلمه‌های نظیر «آهنگ»، «قیمت»، «ماشین» و «خودرو»، «دلار»، «بیورو و طلا»، «مهمترین جست‌وجوهای کشور» را تشکیل می‌دهند. به همین جهت، مقایسه جست‌وجوهای حاوی این کلمه‌ها با کلمه‌های «روز زن» یا «روز مادر» می‌تواند تصویر خوبی از این موضوع به‌دست دهد. یافته‌های گوگل نشان می‌دهد که در ۲۴ ساعت گذشته جست‌وجو راجع به روز زن یا روز مادر، بیشترین جست‌وجو را در گوگل داشته است. یعنی آنکه مردم بیش از آن که راجع به قیمت طلا، خودرو و دلار جست‌وجو کنند، یا بیش از آن که در مورد یک موسیقی یا آهنگ جست‌وجو کنند، راجع به روز زن جست‌وجو کرده‌اند. همین امر به‌خوبی بیانگر اهمیت روز زن از سوی مردم در استان‌های مختلف است. با دقیق شدن در این جست‌وجوها، یافته‌های قابل توجه دیگری نیز مشاهده می‌شود. به‌عنوان مثال، ذیل جست‌وجو با کلمه «قیمت»، جست‌وجوی قیمت گل نرگس و گل رز با حدود ۸۰ درصد افزایش، بیشترین رشد را داشته است؛ این جست‌وجو راجع به قیمت گل، به‌خاطر روز زن بوده است. همچنین در میان آهنگ‌های جست‌وجو شده، جست‌وجوی «آهنگ به زنی می‌کنج پای آرزوها»، «آهنگ روز مادر شاد برای رقص» و «آهنگ روز زن» از جمله بیشترین افزایش‌ها را داشته است؛ به‌نحوی که جست‌وجو راجع به «آهنگ به زنی می‌کنج پای آرزوها»، حدود ۱۰۰۰ درصد رشد داشته است. در مجموع نیز در میان آهنگ‌های جست‌وجو شده، «آهنگ مادر» در رده دوم و «آهنگ روز مادر» در رده هفتم جست‌وجوهای ۲۴ ساعت گذشته است.

نکته جالب توجه دیگر در این داده‌ها، جست‌وجوهای مرتبط با کلمه «روز زن» یا «روز مادر» است. در میان این جست‌وجوها، «تبریک روز مادر»، بیشتر از «تبریک روز زن» است و اساساً به «روز مادر» بیشتر توجه شده است. ازسوی دیگر جست‌وجوی پیام تبریک روز زن به «دوست» و به «همکار»، بیشترین افزایش را در میان جست‌وجوهای انجام‌شده داشته است؛ امری که شاید در گذشته چندان رایج نبوده است. این داده‌ها همچنین به‌خوبی بیانگر توجه عموم مردم در شهرها و استان‌های مختلف به روز مادر است و نشان می‌دهد که بسیاری از مردم، این روز را جدی تلقی کرده و آن را گرامی می‌دارند. یافته‌های گوگل نشان می‌دهد که بیشترین جست‌وجو راجع به روز زن و روز مادر به‌رتیب در استان‌های خراسان جنوبی، چهارمحال و بختیاری، کرمان، لرستان، خراسان رضوی و کرمانشاه بوده است؛ ازسوی دیگر کمترین جست‌وجوها به‌رتیب در استان‌های کردستان، تهران، مازندران، قم، گلستان، البرز و گیلان بوده است.

این داده‌های تفکیکی به‌خوبی نشان می‌دهد که احتمالاً در کدام استان‌ها روز مادر جدی‌تر تلقی شده و در کدام استان‌ها کمتر جدی تلقی شده است؛ مقایسه این یافته‌ها با استان‌های دیگر در اعتراضات پاییز ۱۴۰۱ می‌تواند حاوی نکات قابل تأمل دیگری باشد که موضوع این یادداشت نیست.

باین حال آنچه مهم است آن است که برخلاف آنچه در محیطی مثل توئیتر فارسی دیده می‌شود، روزی که در تقویم رسمی به‌عنوان زن و روز مادر نام‌گذاری شده، در ایران کاملاً گرامی داشته می‌شود. این امر ناشی از آن است که بسیاری از کسانی که این روز را گرامی می‌دارند، اساساً در توئیتر و فضاهای مشابه فعالیت نمی‌کنند و در مناطق مختلفی از کشور حضور دارند که کمتر صدای‌شان شنیده می‌شود.

عکس: خبرنگاری مهر

در انتظار شکستن طلسم ۴۸ ساله

تیم ملی ایران در حالی برای مسابقات جام ملت‌ها آماده می‌شود که پیش از اعزام حواشی زیادی اطراف تیم دیده می‌شود

تیم‌هایی برگردد. به‌همین دلیل در دو اردوی پایانی که آخری، اردوی اعزام به قطر برای شروع مسابقات جام‌ملت‌هاست، نوراللهی از فهرست ۲۷ نفره خط خورد.

علی کریمی، دیگر هافبکی است که بعد از سال‌ها جایی در لیست نهایی تیم ملی ندارد. بازیکن مورد علاقه اسکوچیچ و کارلوس کی‌روش حالا باید از خانه، جام‌ملت‌های آسیا را تماشا کند. کریمی که شرایط تقریباً مناسبی در کاپسری اسپور ترکیه دارد، نتوانست رضایت قلعه‌نویی را جلب کند. میلاد سرلک هم که داستان سرایزاش از حواشی روز شبکه‌های اجتماعی بود در نهایت در لیست نهایی، جایی ندارد و باید تمرکزش را بیش از پیش روی مسابقات باشگاهی بگذارد. دیگر غایب سرشناس تیم ملی، وحید امیری است که از جام‌ملت‌های ۲۰۱۵ استرالیا تا اوایل سال ۲۰۲۳ از بازیکنان ثابت تیم ملی ایران بود اما حالا به‌دلیل مصدومیت شدیدی که برایش ایجاد شد و البته بی‌احتیاطی پزشک پرسپولیس، او باید فعلاً دور از میادین کارش را دنبال کند.

تیمی که جوان نشد

یکی از نگرانی‌های کارشناسان و البته هواداران فوتبال، میانگین سنی بالای تیم ملی ایران است. نکته نگران‌کننده این است که ایران در جمع مدعیان قهرمانی در این رقابت‌ها، مسن‌ترین تیم را دارد. ایران با میانگین ۲۹/۶ سال پیرترین تیم و ژاپن با ۲۶ سال، جوان‌ترین تیم در جمع تیم‌هایی است که مربع قهرمانی را تشکیل داده‌اند. علیرضا بیرانوند، سیدحسین حسینی، میلاد محمدی، احسان حاج‌صفی، شجاع خلیل‌زاده، رامین رضاییان، روزه چشمی، سامان حدادی، علیرضا جهانبخش، مهدی طارمی و کریم انصاری فرد؛ ۱۱ بازیکن تیم ملی هستند که در سنی بین ۲۰ تا ۲۵ سال قرار دارند. نکته مهم در خصوص این نفرات این است که اکثر آن‌ها جزو بازیکنان کلیدی ایران در جام‌ملت‌ها محسوب می‌شوند. تنها بازیکن بالای ۳۵ سال تیم ملی، امید ابراهیمی، هافبک ۲۶ ساله تیم الشمال قطر است. ابراهیمی پیش از جام‌جهانی ۲۰۲۲ مصدوم شد و پس از آن دیگر فرصت حضور در تیم ملی را پیدا نکرده بود، ولی در کمال تعجب به اردوی قبلی تیم ملی دعوت شد. اگر به تاریخ نگاه کنیم، همیشه یک بازیکن باتجربه فراتر از سایر بازیکنان در تیم قلعه‌نویی حضور داشته است. شاید به‌همین خاطر است که قلعه‌نویی نام امید ابراهیمی را به نوراللهی و علی کریمی در خط‌هافبک ترجیح داده است.

امیر قلعه‌نویی که هنوز بابت انتقادات به خودش بعد از حذف ایران در جام‌ملت‌های ۲۰۰۷ ناراضی و بی‌نوعی شاکی است، می‌خواهد با موفقیت در این دوره ثابت کند. تقویم ۱۶ ساله پیش کمی تندتر از آنچه بوده که باید می‌بود. او در کنار موفقیت با ایران می‌تواند طلسم ۴۸ ساله‌ی آخرین قهرمانی تیم ملی فوتبال ایران در این رقابت‌ها را بشکند. تیم ملی کشورمان در سال ۱۹۷۶ و در دوره ششم مسابقات جام‌ملت‌های آسیا، عنوان قهرمانی را به‌دست آورد و از آن پس در تمام ۱۱ دوره بعدی هیچ‌گاه عنوان قهرمانی را به‌دست نیاورده‌ایم.

امیر قلعه‌نویی در آخرین گفت‌وگوی خود پیش از اعزام تیم ملی به جزیره کیش، سپس کشور قطر اعلام کرد: «از تیم ملی حمایت کنید و کدورت‌ها را کنار بگذارید. این تیم قلعه‌نویی نیست، بلکه تیم همه مردم ایران است.» این جملات قلعه‌نویی در راستای حواشی‌ای بود که سال گذشته همزمان با برگزاری جام‌جهانی شکل گرفته بود. همچنین سردار سلامی، فرمانده کل سپاه نیز در روز بدفرد تیم ملی در سالن آکادمی حاضر شد و با بازیکنان و رئیس فدراسیون فوتبال گفت‌وگو کرد. هر چند طبق عادت یک‌دهه اخیر آنطور که باید مسابقات تدارکاتی قدرتمندی برای تیم ملی فراهم نشد، اما بازیکنان به‌دلیل مسابقات مهم جام‌ملت‌ها، انتظار می‌رود شرایط طوری رقم بخورد که طلسم ۴۸ ساله شکسته شود؛ توسط مردی که سرد و گرم چشیده فوتبال است و یکبار توسط کره جنوبی در جام‌ملت‌های آسیا ۲۰۰۷ حذف شد.

سپهر خرمی گزارشگر ورزشی هم‌میهن

بعد از اینکه فهرست ۲۷ نفره‌ی تیم ملی ایران اعلام شد طبق عرف همیشگی، انتقاداتی به لیست معرفی شده از سوی سرمربی مطرح شد. در کنار انتقادات اما خط‌خوردن احمد نوراللهی و نامشخص بودن وضعیت سردار آزمون، امیر قلعه‌نویی را با یک نگرانی بزرگ مواجه کرد. زوج مهدی طارمی و سردار آزمون، یکی از علل اصلی پیروزی‌های تیم ملی طی سه‌سال اخیر بوده که حالا با ریزش تیمی فدراسیون فوتبال با باشگاه رم ایتالیا، ژوزه مورینیو اجازه داد سردار آزمون ۴ روز قبل از شروع مسابقات ایران در جام‌ملت‌ها به اردوی تیم ملی ایران اضافه شود. حالا تیم ملی با هدایت امیر قلعه‌نویی، در اندیشه شکستن طلسمی است که حدود ۵۰ سال از آن یعنی قهرمانی ایران در این رقابت‌ها می‌گذرد.

ماجراجوی عجیب سردار

لیست تیم ملی که اعلام شد فدراسیون فوتبال با انتشار بیانیه‌ای، ابهام‌های حضور سردار را بیش از پیش کرد. در بخش دوم بیانیه‌ای که فدراسیون درباره دعوت‌شدگان به تیم ملی منتشر کرده، چنین آمده است: «لیست فعلی تیم ملی در شرایطی با حضور ۲۷ بازیکن اعلام شده که فدراسیون فوتبال طی نامه‌ای رسمی به باشگاه رم و طبق قوانین فیفا، خواستار حضور سردار آزمون در تیم ملی شده و در حال مذاکره با مسئولان رم است تا موافقت حضور این بازیکن را به‌دست بیاورد.» هرگز بعد از این بیانیه اما فدراسیون فوتبال، لیست ۲۶ نفره را اعلام و مشخص شد نام سردار آزمون در لیست نهایی قرار دارد. ماجرا از این قرار است که مورینیو پذیرفت سردار آزمون فقط ۴ روز قبل از شروع مسابقات ایران به اردوی تیم ملی اضافه شود و می‌تواند تا روز پایانی این تورنمنت در اردوی تیم ملی قرار داشته باشد. برخی از منتقدان امیر قلعه‌نویی می‌گویند، آنطور که باید، دل سردار را به تیم ملی نیست و اهداف رویایی خود را در باشگاه جست‌وجوی می‌کند. پیش‌تر در روسیه، بعد از بایرلورکوزن و حالا در آ.اس. رم ایتالیا. این نقد به سردار به‌دلیل سابقه او با تیم ملی مطرح می‌شود. چراکه غیبت سردار آزمون پیش‌تر نیز رخ داده بود. در جام‌ملت‌های ۲۰۱۹ شایعه خداحافظی سردار آزمون از تیم ملی شنیده می‌شد که کی‌روش او را راضی کرد در اردوی تیم ملی بماند. همچنین چندماه پیش نیز با وجودی که سردار به تیم ملی دعوت شده بود، از حضور در اردوی تیم ملی معذرت‌خواهی کرد و به تمرین تیم والیبال گنبد رفت تا با دوستانش والیبالی بازی کند؛ موضوعی که البته با انتقاد شدید از سردار به‌دلیل بی‌احترامی به نگاه ملی، به اوج رسید.

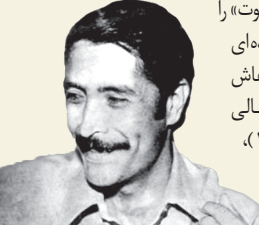
نوراللهی عذرخواهی نکرد خط خورد

مهم‌ترین موضوع مهم لیست جدید تیم ملی ایران، خط‌خوردن احمد نوراللهی است؛ هافبک تیم فوتبال الوحده امارات که در آخرین اردوی تیم ملی با امیر قلعه‌نویی به مشکل خورد و اردو را ترک کرد. خبرنگار روزنامه «هم‌میهن» موضوع را پیگیری کرد که دلیل اصلی خط‌خوردن نوراللهی از لیست تیم ملی ایران پیش از شروع جام‌ملت‌ها چه بوده است. ماجرا از این قرار است که پیش از دیدار با هنگ کنگ، امیر قلعه‌نویی تصمیم می‌گیرد به نوراللهی استراحت دهد و او را سکونشین کند. این تصمیم سرمربی اما به مذاق نوراللهی خوش نمی‌آید و او بدون اطلاع از کادر فنی، ورزشگاه آزادی را ترک می‌کند. وساطت بازیکنان تیم ملی هم کارساز نشد تا نوراللهی با عذرخواهی از قلعه‌نویی بار دیگر به

چهره

آینه ویرانی

از بهرام صادقی فقط سه اثر به‌جامانده است؛ داستان بلند «ملکوت»، «سنگر و مققه‌های خالی»؛ مجموعه داستانی شامل ۲۷ قصه کوتاه و «وعده دیدار با جوجو جتسو»؛ ۶ داستان کوتاه دیگر. داستان‌هایی که منهای «ملکوت» با آن فضای آخرالزمانی اش، در باقی آن‌ها با آدم‌های طنزآمیز روبه‌رویم که مدام فکر می‌کنند و درباره چرایی، چیستی و چگونگی هر حرکت‌شان مدام در بحر تفکر غرق‌اند، اما دست آخر، فکر کردن خود را هم دست می‌اندازند. بهرام صادقی، متولد ۱۵ دی‌ماه و به روایتی، ۱۸ دی‌ماه ۱۳۱۵ در نجف‌آباد اصفهان بود و ۱۲ آذرماه ۱۳۶۳ بر اثر ایست قلبی درگذشت. درگذشتش با آن‌طور که همسرش، زیلا (گلی) پیرمرادی می‌گوید، خواست که درگذرد. نوسنده‌ای با فقط یک داستان بلند و چندین داستان کوتاه، شاعری با نام مستعار «صهبا مقداری»، پزشکی به‌نام بهرام صادقی که تنها ۲۵ سال داشت، وقتی شاهکارش را - داستان بلند «ملکوت» را - در «کیهان هفته» منتشر کرد؛ نوسنده‌ای که هوشنگ گلشیری اینگونه توصیف‌اش می‌کند: «او در آن ۱۰ یا ۱۱ سالگی که نوشته بود (از سال ۱۳۳۵ تا ۱۳۴۶)، بهترین چهره‌پرداز همان سال‌ها و حتی سال‌های پس از آن بود.»

کتابخانه

علم برای خدمت یا خیانت

رمان «دنیای دو نفر»، نوشته استیون پی. کی‌یرن، ترجمه مریم الماسی در ۵۱۰ صفحه و با قیمت ۲۲۵ هزار تومان توسط نشر برج منتشر شده است. استیون پی. کی‌یرن، در «دنیای دو نفر» سراغ شخصیتی واقعی به‌نام چارلی فیسک رفته است، ریاضی‌دان با استعدادی که به پروژه منهن دعوت شد و بدون در نظر گرفتن اخلاقیاتش، وظیفه ساخت چاشنی بمب اتم را به او سپردند؛ بی‌آنکه از نتیجه کاری که به نفع او مشغول بود، آگاهش کنند. او در کنار چهره‌هایی همچون رابرت اوپنهایمر، بر سر دوراهی سرنوشت‌ساز بهره‌گرفتن از علم برای خدمت یا خیانت به بشر، تا مرز فروپاشی رفت. حالا نسخه داستانی او، چارلی فیسک، بعد از جنگ، کنار همسر نوازنده اش و در جست‌وجوی رستگاری زندگی می‌گذراند، رستگاری‌ای که پس از انفجار بمب‌های اتمی در هیروشیما و ناگاساکی، آسان به دست نمی‌آید. روزنامه پیتربورگ لجر در مورد این رمان نوشته است: «مثل همه داستان‌های تاریخی بزرگ، اسنادانه تحقیق شده و به‌خوبی روایت شده است.»

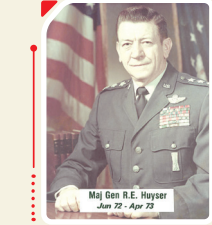

دنیای دو نفر نویسنده: استیون پی. کی‌یرن مترجم: مریم الماسی انتشارات: برج

تاریخ

ماموریت‌هایزر در تهران

۱۴ دی‌ماه ۱۳۵۷، ژنرال رابرت هایزر، معاون فرمانده نیروی هوایی آمریکا در اروپا، برای مأموریتی ویژه و محرمانه به تهران آمد تا به دولت آمریکا در تصمیم‌گیری درباره انقلاب ایران مشورت دهد. حضور او دو روز بعد از سفرش به ایران افشا شد اما او بیش از یک‌ماه در ایران ماند و باری نیز به حضور شاه رسید. هایزر در کتاب خاطراتش در این زمینه نوشته است: «من برای بررسی این مسئله مخفیانه به تهران آمدم که کودتا چگونه میسر است و آیا اصلاً به مصلحت هست یا نه؟ پس از بررسی‌های بسیار، از واشینگتن دستور رسید که دولتی قوی به رهبری شاپور بختیار تشکیل شود. در صورتی که این کار شکست بخورد، کودتای نظامی انجام خواهد شد.» هایزر وظیفه داشت از عملیات خودسرانه ارتش ایران جلوگیری کند و حمایت ارتش از بختیار را فراهم سازد. از دیگر وظایف او نیز، تعیین تکلیف قراردادهای نظامی ایران و آمریکا و محافظت از وسایل موجود در ایستگاه‌های رادار آمریکا در ایران بود که آمریکایی‌ها نگران بودند به دست روس‌ها بیفتند. هایزر در نهایت در ۱۳ بهمن‌ماه ۱۳۵۷ ایران را ترک کرد.

Major Gen R.E. Hays Jun 72 - Apr 73